Lietas arhīva Nr. AA43-0267-24/7
ECLI:LV:ADAT:2024:0215.A420212522.8.S

Administratīvā apgabaltiesa
SPRIEDUMS
Latvijas tautas vārdā
Rīgā 2024. gada 15. februārī

Administratīvā apgabaltiesa šādā sastāvā: tiesnese referente Valda Zommere, tiesneši Ilze Amona un Kaspars Berķis

rakstveida procesā izskatīja administratīvo lietu, kas ierosināta, pamatojoties uz /pers. A/, /pers. B/ un /pers. C/ pieteikumiem par labvēlīgu administratīvo aktu izdošanu, ar kuriem pieteicēji tiktu reģistrēti par Latvijas pilsoņiem, sakarā ar /pers. A/, /pers. B/ un /pers. C/ apelācijas sūdzību par Administratīvās rajona tiesas 2023. gada 15. maija spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Pieteicēji /pers. A/, /pers. B/ un /pers. C/ vērsās Pilsonības un migrācijas lietu pārvaldē (turpmāk – pārvalde), lūdzot reģistrēt viņus par Latvijas pilsoņiem saskaņā ar Pilsonības likuma 8.[1] pantu.

Ar pārvaldes 2023. gada 16. marta lēmumiem Nr. 303/2022, Nr. 304/2022 un Nr. 305/2022 (turpmāk – pārsūdzētie lēmumi) kā administratīvo aktu galīgo noformējumu atteikts pieteicējus reģistrēt par Latvijas pilsoņiem. Pārsūdzētajos lēmumos norādīts, ka pieteicēji nav pēcnācēji personai, kura bija Latvijas pilsonis 1940. gada 17. jūnijā.

[2] Pieteicēji iesniedza tiesā pieteikumus par labvēlīgu administratīvo aktu izdošanu, ar kuriem viņi tiktu reģistrēti par Latvijas pilsoņiem. Pieteikumi pamatoti šādi.

[2.1] Lai arī pieteicēji lūdza pārvaldi reģistrēt viņus par Latvijas pilsoņiem saskaņā ar Pilsonības likuma 8.[1] pantu, tomēr tam nav izšķirošas nozīmes, jo pieteicēju galvenais prasījums ir Latvijas pilsonības reģistrēšana. Iespējams, ka pieteicēju priekštecis bija Latvijas pilsonis jau 1940. gada 17. jūnijā, tomēr šo faktu nav iespējams ne pierādīt, ne atspēkot.

[2.2] Vismaz sākot ar 1944. gadu pieteicēju priekštecis kā bārenis bija atzīstams par Latvijas pavalstnieku, jo Latvijas Republikas 1919. gada 23. augusta Likums par pavalstniecību (turpmāk – Likums par pavalstniecību) turpināja darboties arī okupācijas laikā, tātad ir bijis spēkā arī 1944. gadā. No tā izriet, ka 1969. gadā, pieteicēja /pers. A/ dzimšanas brīdī, viņa tēvs bija Latvijas pilsonis un pieteicēji ir jāreģistrē par Latvijas pilsoņiem, pamatojoties uz Pilsonības likuma 2. panta pirmās daļas 2. punktu.

[3] Pārvalde paskaidrojumā pieteikumu neatzīst un lūdz noraidīt, pamatojoties uz pārsūdzētajos lēmumos norādītajiem argumentiem, papildus norādot, ka Likuma par pavalstniecību 7. panta 2. piezīme nav piemērojama. Šāda normas piemērošana un interpretācija Latvijas valsts nepārtrauktības doktrīnas kontekstā nepamatoti paplašinātu Latvijas pilsoņu loku. Tā kā pieteicēju lietā nav pierādījumu viņu priekšteča piederībai Latvijas pilsoņu kopumam 1940. gada 17. jūnijā, nav pamata secināt, ka viņa dēla dzimšanas brīdī viņš bija Latvijas pilsonis saskaņā ar Latvijas valsts nepārtrauktības doktrīnu. Pārsūdzētajos lēmumos netieši tika vērtēta arī pieteicēju atbilstība Pilsonības likuma 2. panta pirmās daļas 2. punktam un netika konstatēts, ka pieteicēju dzimšanas brīdī viens no viņu vecākiem bija Latvijas pilsonis.

Papildu paskaidrojumā pārvalde, atsaucoties uz Civillikuma 173. pantu, norāda, ka pieteicēju priekštecis ar adopcijas faktu ieguva ASV pilsonību, tādēļ pieteicēja /pers.A/ dzimšanas brīdī viņa tēvs nebija Latvijas pilsonis.

[4] Ar Administratīvās rajona tiesas 2023. gada 15. maija spriedumu pieteicēju pieteikumi noraidīti. Spriedums pamatots šādi.

[4.1] Tiesa konstatēja, ka lietā pastāv strīds par to, vai pieteicējiem ir tiesības tikt reģistrētiem kā Latvijas pilsoņiem.

[4.2] Tiesa, atsaucoties uz Satversmes tiesas spriedumiem un juridisko literatūru par Latvijas valsts nepārtrauktības doktrīnu, Pilsonības likuma 8.[1] panta otro daļu un likuma izstrādes materiāliem, kā arī Ministru kabineta 2013. gada 24. septembra noteikumiem Nr. 974 „Kārtība, kādā personu reģistrē par Latvijas pilsoni", secināja, lai konstatētu pieteicēju tiesības reģistrēties par Latvijas pilsoņiem saskaņā ar Pilsonības likuma 8.[1] panta otro daļu, būtiska nozīme ir viņu priekšteča piederības Latvijas pilsoņu kopumam 1940. gada 17. jūnijā faktam.

[4.3] Tiesa atzina, ka no lietas materiāliem neizriet, ka pieteicēju priekštecis 1940. gada 17. jūnijā piederēja Latvijas pilsoņu kopumam.

[4.3.1] Atsaucoties uz Likuma par pavalstniecību 1. pantā ietverto *ius soli* principu (pilsonība noteikta pēc piederības teritorijai) un 7. pantu, kurā atbilstoši Eiropas nacionālo valstu tradīcijai tika noteikts, ka pilsonība pamatā tiek mantota no

vecākiem, kā arī Satversmes tiesas judikatūru un juridisko literatūru, tiesa secināja, ka pieteicēju priekštecis būtu atzīstams par Latvijas pilsoni 1940. gada 17. jūnijā, ja viņa vecāki bija Latvijas pilsoņi.

[4.3.2] No lietas izriet un par to nav strīda, ka procesa dalībnieku rīcībā nav ziņu par pieteicēju priekšteča vecākiem, nav dzimšanu apliecinoša dokumenta, nav zināms precīzs dzimšanas datums. Līdz ar to lietā nav ziņu ne par viņa, ne viņa vecāku iespējamo pilsonību. Lietā ir ziņas, ka pieteicēju priekštecis, iespējams, dzimis 1939. gada 3. septembrī Latvijas teritorijā, kļuvis par bāreni, ticis ievietots Baldones bērnu namā, pēc tam Majoru bērnu namā un Otrā pasaules kara laikā pārvietots uz Vāciju, no kurienes viņš tika adoptēts.

[4.3.3] Tiesa piekrita pieteicējiem, ka nevar izslēgt, ka pieteicēju priekštecis bija Latvijas pilsonis jau 1940. gada 17. jūnijā – to nav iespējams ne pierādīt, ne atspēkot.

Tiesa norādīja, ka lietās par pilsonību, lai atzītu personas tiesības tikt reģistrētiem par Latvijas pilsoņiem, jābūt izpildītiem visiem likumā noteiktajiem nosacījumiem. Situācijā, kad nosacījumu izpildi nevar konstatēt, jāatzīst, ka nosacījumi pierādījumu trūkumu dēļ nav izpildīti pat tad, ja nevar izslēgt, ka tie varētu būt izpildīti, jo nosacījumu izpildi nevar prezumēt.

[4.4] Tiesa nepiekrita pieteicēju argumentam, ka viņu priekštecis bija bārenis 1940. gada 17. jūnijā

[4.4.1] Saskaņā ar Likuma par pavalstniecību 7. panta 2. piezīmi nepilngadīgie, kuriem nav nacionālās pases un kuru vecāku dzīvesvieta un pavalstniecība nav zināma, kā arī bāreņi vai atradeņi uzskatāmi par Latvijas pavalstniekiem.

[4.4.2] Tiesa konstatēja, ka no Latvijas Nacionālās digitālās bibliotēkas ,,Periodika" izriet, ka līdz ar pieteicēju priekšteci bērnu namā atradies arī viņa brālis. Majoru bērnu nama iemītnieka atmiņās tiek norādīts, ka pirms ievietošanas Majoru bērnu namā kopā ar brāļiem /uzvārds/ Baldonē atradusies māte vai arī sieviete, kas minētos bērnus kopusi, kura pēc smagas slimības, iespējams, mirusi.

No Latvijas Valsts arhīva 2021. gada 9. decembra vēstules Nr. LVA-6.2.2./jur-519/14851 izriet, ka no Majoru Bērnu nama saskaņā ar bērnu sarakstu uz Vāciju 1944. gada 5. oktobrī tika izvesti bērni. Tāpat no minētās vēstules izriet, ka pieteicēju priekštecis ir dzimis 1939. gadā un viņa brālis ir dzimis 1937. gadā atbilstoši bēgļu kartotēkas uzskaites kartītei. Pieteicēju priekšteča dzimšanas vieta nav norādīta, savukārt viņa brālis ir dzimis 1937. gada 11. decembrī Vecgulbenes pagastā. Minētās personas kopā ar Majoru bērnu namu 1944. gadā evakuētas uz Vāciju. Pēc iesniegtajiem dokumentiem nav konstatējams brīdis, kad pieteicēju priekštecis kļuva par bāreni un tika ievietots bērnu namā.

No Tieslietu ministrijas Dzimtsarakstu departamenta Arhīva nodaļas 2022. gada 17. janvāra vēstules Nr. 16.1-4/103 izriet, ka ziņas par pieteicēju priekšteča un viņa brāļa dzimšanas reģistrāciju sniegt nevar, jo Gulbenes rajona dzimtsarakstu iestādēs laikposmā no 1935. gada līdz 1941. gadam (Vecgulbenes pagasta dzimtsarakstu nodaļas 1938. gadā sastādītie dzimšanas reģistru ieraksti nav saglabājušies) minēto personu dzimšanas fakts nav reģistrēts. Ziņas par pieteicēju priekšteča adopcijas faktu Gulbenes rajonā sastādītajos adopcijas reģistru ierakstos laikposmā no 1949. gada līdz 1955. gadam nav reģistrētas. Gulbenes novada Dzimtsarakstu nodaļa glabā datus par personu adopciju laikposmā no 1949. gada līdz 1993. gada 31. augustam. Pārbaude tika veikta Gulbenes novada Dzimtsarakstu nodaļā.

No Latvijas Valsts arhīva 2022. gada 9. februāra vēstules Nr. LVA-6.2.2./jur- 29/697 izriet, ka ziņas no Majoru bērnu nama par brāļu /uzvārds/ lietām nevar sniegt, jo 1944. gada 5. oktobrī uz Vāciju evakuēto Majoru bērnu nama bērnu personas lietas Latvijas Valsts arhīva glabāšanā nav nodotas.

No Latvijas Valsts vēstures arhīva 2022. gada 2. marta vēstules Nr. LVVA- 6.2.2./5/697 izriet, ka nacistiskās Vācijas okupācijas perioda dokumenti saglabājušies fragmentāri un esošajos nav ziņu par to, ka brāļi /uzvārds/ līdz ar māti (vārds nav zināms) ap 1942.−1943. gadu tika ievesti Latvijā no okupētajām PSRS teritorijām.

[4.4.3] Tātad, neskatoties uz to, ka tiesa piekrita pieteicējiem, ka no lietas izriet un par to nav strīda, ka pieteicēju priekštecis kļuvis par bāreni, no lietas neizriet, kad viņš ir kļuvis par bāreni un ka tas ir noticis līdz 1940. gada 17. jūnijam. Proti, nav konstatējams, ka pieteicēju priekštecis bija Latvijas pilsonis 1940. gada 17. jūnijā un līdz ar to nav pamata pieteicēju reģistrācijai par Latvijas pilsoņiem saskaņā ar Pilsonības likuma $8.^1$ panta otro daļu.

[4.5] Tiesa vērtēja pieteicēju argumentu par to, ka, sākot ar 1944. gadu, viņu priekštecis kā bārenis bija atzīstams par Latvijas pavalstnieku, un 1969. gadā – pieteicēja /pers. A/ dzimšanas brīdī – viņa tēvs bija Latvijas pilsonis, kas ir pamats pieteicēju reģistrācijai par Latvijas pilsoņiem.

[4.5.1] Saskaņā ar Pilsonības likuma 2. panta pirmās daļas 2. punktu Latvijas pilsonis ir persona, kuras dzimšanas brīdī abi tās vecāki ir Latvijas pilsoņi vai viens no viņiem ir Latvijas pilsonis, ja ievēroti šā likuma 9. panta otrās vai piektās daļas nosacījumi.

Tiesa, atsaucoties uz Senāta Administratīvo lietu departamenta praksi, secināja, ka Pilsonības likuma 2. panta pirmās daļas 2. punkts ir jāinterpretē tā, ka tas piešķir tiesības reģistrēties par Latvijas pilsoni arī personai, kura ir dzimusi Latvijas okupācijas periodā un kuras dzimšanas brīdī viens no tās vecākiem bija Latvijas pilsonis.

[4.5.2] Saskaņā ar Likuma par pavalstniecību 7. panta 2. piezīmi nepilngadīgie bāreņi uzskatāmi par Latvijas pavalstniekiem. No lietas izriet, ka pieteicēju priekštecis, atrodoties Latvijā, ir kļuvis par bāreni līdz 1944. gadam. Taču konkrētajā gadījumā tiesa nevarēja apstāties pie šī fakta konstatācijas, jo tiesai ir jānoskaidro, vai pieteicēju priekštecis bija Latvijas pilsonis 1969. gadā – pieteicēja /pers. A/ dzimšanas brīdī.

[4.5.3] Tiesa konstatēja, ka pārvalde, atsaucoties uz Civillikuma 173. pantu, norādījusi, ka pēc adopcijas pieteicēju priekštecis ir atzīstams par Amerikas Savienoto Valstu pilsoni. Tiesa nepiekrita tam, ka konkrētajā gadījumā būtu piemērojams Civillikuma 173. pants. Minētā norma regulē mantiskās un personiskās attiecības starp bērnu un adoptētāju un viņa radiniekiem. Taču tā neregulē publiski tiesiskās attiecības par adoptētu bērnu pilsonību. To nosaka attiecīgo valstu likumi, kas regulē pilsonības jautājumus.

[4.5.4] No Likuma par pavalstniecību regulējuma izriet, ka adoptēto valsts piederība skaitās līdz viņu pilngadībai pēc adoptētāju piederības. Līdz ar to arī pieteicēju priekšteča valsts piederība pēc adopcijas skaitījās pēc viņa adoptēto piederības. Tādējādi Likums par pavalstniecību turpināja darboties arī okupācijas laikā un saskaņā ar šī likuma normām pēc adopcijas pieteicēju priekštecis kļuva par Amerikas Savienoto Valstu pilsoni, tāpēc ka viņa adoptētāji bija Amerikas Savienoto Valstu pilsoņi, un viņš pārstāja būt bārenis. Līdz ar to 1969. gadā – pieteicēja /pers. A/ dzimšanas brīdī – viņa tēvs vairs nevarēja būt Latvijas pilsonis. Secīgi nav pamata reģistrēt pieteicēju /pers. A/, kā arī viņa bērnus par Latvijas pilsoņiem arī saskaņā ar Pilsonības likuma 2. panta pirmās daļas 2. punktu.

[5] Par Administratīvās rajona tiesas 2023. gada 15. maija spriedumu pieteicēji iesniedza apelācijas sūdzību.

[5.1] Pieteicēji piekrīt tiesas secinātajam, ka uz pieteicēja tēvu būtu attiecināma Likuma par pavalstniecību 7. panta 2. piezīme, sakarā ar ko viņš, būdams bārenis, bija uzskatāms par Latvijas pilsoni, taču nepiekrīt tiesai, ka ar adopcijas faktu pieteicēja tēvs pārstāja būt par Latvijas pilsoni.

Pieteicēji atsaucas uz Satversmes tiesas 2010. gada 13. maija spriedumā lietā Nr. 2009-94-01 un Senāta Administratīvo lietu departamenta 2018. gada 22. jūnija spriedumā lietā Nr. SKA-237/2018, A420341714, pausto. Ņemot vērā politisko un vēsturisko realitāti, Likuma par pavalstniecību darbība okupācijas laikā bija pielāgojama tādā veidā, lai saglabātu Latvijas pilsoņu kopumu, jo tas bija svarīgi no Latvijas valsts nepārtrauktības viedokļa. Tāpēc, reģistrējot personas par Latvijas pilsoņiem atbilstoši Pilsonības likuma 2. panta pirmās daļas 2. punktam, Likumā par pavalstniecību noteiktais dubultpilsonības aizliegums netiek piemērots. Pēc analoģijas arī pieteicēju gadījumā nav piemērojams Likuma par pavalstniecību 7. panta pirmajā daļā noteiktais, ka nepilngadīgo pilsonība nosakāma pēc adoptēto pilsonības.

Pieteicēju ieskatā, viņu priekšteča adopcijas gadījumu nevar vērtēt atrauti no apstākļiem, kādā tā notikusi, proti, kara un okupācijas ietekmē. Secinājums, ka minēto iemeslu dēļ pieteicēju priekštecis zaudēja Latvijas pilsonību un pieteicēju dzimšanas brīdī vairs nebija Latvijas pilsonis, būtu pretrunā ar Latvijas valsts nepārtrauktības doktrīnu.

To, ka pilsonības zaudēšana adopcijas dēļ neatbilst valsts interesēm, vēlāk atzinis likumdevējs, Pilsonības likuma 9. panta pirmās daļas 6. punktā nosakot, ka Latvijas pilsonība saglabājas Latvijas pilsonim, kurš ir automātiski ieguvis citas valsts pilsonību apprecoties (ieguvis *ex lege*) vai adopcijas rezultātā.

[6]Pārvalde paskaidrojumā par apelācijas sūdzību uzskata to par nepamatotu, pamatojoties uz pārsūdzētajos lēmumos, paskaidrojumos un spriedumā ietvertajiem argumentiem, papildus paskaidrojot turpmāko.

[6.1] Ievērojot apelācijas sūdzībā norādīto, pārvaldes ieskatā lietā vairs nepastāv strīds par pieteicēju tiesībām tikt reģistrētiem par Latvijas pilsoņiem saskaņā ar Pilsonības likuma $8.^1$ panta pirmo daļu.

[6.2] Nav pamatots pieteicēju norādītais, ka pirmās instances tiesa ir secinājusi, ka uz /pers. A/ būtu attiecināma Likuma par pavalstniecību 7. panta 2. piezīme, jo tiesa minēto nav konstatējusi. Tiesa ir secinājusi, ka nav iespējams konstatēt brīdi, kad pieteicēja tēvs kļuva par bāreni un tika ievietots bērnu namā.

Tas vien, ka ziņas par /pers. D/ ir Majoru bērnu nama sarakstu dokumentos un dokumentu fragmentos par bērniem, kuri aizvesti uz Vāciju 1944. gada 5. oktobrī, viņu pārvietošanas vēstures un sarakstes par viņu turpmāko likteni dokumentos un dokumentu fragmentos, kā arī /pers. D/ Bēgļu kartotēkas uzskaites kartītē, neapliecina ne faktu, ka /pers. D/ bija bārenis, ne faktu, ka viņš kā bārenis bija ievietots bērnu namā.

Pat ja pieņem, ka /pers. D/ laikā no 1940. gada 17. jūnija līdz 1944. gadam Latvijā bija kļuvis par bāreni un bija ievietots bērnu namā, minētais tāpat neapliecina, ka viņš bija Latvijas pilsonis atbilstoši Likuma par pavalstniecību 7. panta 2. piezīmē minētajam.

[6.3] Saskaņā ar Latvijas valsts nepārtrauktības doktrīnu, lai gan Latvijas valsts 1940. gada 17. jūnijā zaudēja suverēno varu, Latvijas Republikas pilsoņu kopums saskaņā ar Likumu par pavalstniecību turpināja pastāvēt. Taču tas nenozīmē, ka Likuma par pavalstniecību normas okupācijas periodā būtu piemērojamas, neņemot vērā okupācijas režīmu ietekmi un sekas Latvijā.

Pretējā gadījumā ir jāsecina, ka visas personas, tātad arī tās, kuras ieradās Latvijā okupācijas laikā no citām PSRS teritorijām un kuras Latvijā bija kļuvušas par bāreņiem un Latvijā bija ievietotas bērnu namos, saskaņā ar Likuma par pavalstniecību 7. panta 2. piezīmi būtu uzskatāmas par Latvijas pilsoņiem un Latvijas valstij tādējādi būtu saistošas okupācijas režīmu veiktās darbības. Pārvaldes ieskatā šāds secinājums nonāk pretrunā ar Latvijas valstiskuma nepārtrauktības doktrīnu.

Motīvu daļa

[7] Pārbaudījusi lietas materiālus un izvērtējusi lietā esošos pierādījumus to kopsakarā, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pieteicēju apelācijas sūdzība nav pamatota, bet pieteicēju pieteikums ir noraidāms.

[8] Lietā nav strīda, ka pieteicēji bija vērsušies pārvaldē un ar pārsūdzēto lēmumu atteikts reģistrēt pieteicējus par Latvijas pilsoņiem saskaņā ar Pilsonības likuma $8.^1$ pantu. Pieteicēji pieteikumā norāda, lai arī lūdza pārvaldi reģistrēt viņus par Latvijas pilsoņiem saskaņā ar Pilsonības likuma $8.^1$ pantu, tomēr tam nav izšķirošas nozīmes, jo pieteicēju galvenais prasījums ir Latvijas pilsonības reģistrēšana. No apelācijas sūdzībā norādītā izriet, ka šobrīd pastāv strīds tikai par to, vai pieteicēji ir reģistrējami par Latvijas pilsoņiem atbilstoši Pilsonības likuma 2. panta pirmās daļas 2. punktam, kas noteic, ka Latvijas pilsonis ir persona, kuras dzimšanas brīdī abi tās vecāki ir Latvijas pilsoņi vai viens no viņiem ir Latvijas pilsonis, ja

ievēroti šā likuma 9. panta otrās vai piektās daļas nosacījumi.

[9] Izvērtējusi pirmās instances tiesas sprieduma pamatojumu un apelācijas sūdzības argumentus, Administratīvā apgabaltiesa atzīst, ka pirmās instances tiesa ir pareizi identificējusi strīdus jautājumu un izvērtējusi iesniegtos pierādījumus, kā arī pareizi piemērojusi tiesību normas.

Administratīvā apgabaltiesa saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 307. panta ceturto daļu pievienojas pirmās instances tiesas sprieduma motivācijai.

Papildus par pieteicēju apelācijas sūdzību apgabaltiesa norāda turpmāk minēto.

[10] Apgabaltiesa nevar piekrist apelācijas sūdzībā norādītajam, ka pirmās instances tiesa būtu atzinusi, ka uz pieteicēja /pers. A/ tēvu būtu attiecināma Likuma par pavalstniecību 7. panta 2. piezīme, kas noteic, ka nepilngadīgie, kuriem nav nacionālās pases un kuru vecāku dzīvesvieta un pavalstniecība nav zināma, kā arī bāreņi vai atradeņi uzskatāmi par Latvijas pilsoņiem. No sprieduma 10. punktā norādītā kopsakarā izriet, ka tiesa ir atzinusi, ka uz pieteicēju priekšteci nav attiecināma Likuma par pavalstniecību 7. panta 2. piezīme, jo no lietas materiāliem nav konstatējams, kad pieteicēju priekštecis kļuvis par bāreni un ka tas ir noticis līdz 1940. gada 17. jūnijam.

Apgabaltiesa piekrīt pārvaldes paskaidrojumos norādītajam, ka tas vien, ka ziņas par /pers. D/ ir Majoru bērnu nama sarakstu dokumentos un dokumentu fragmentos par bērniem, kuri aizvesti uz Vāciju 1944. gada 5. oktobrī, viņu pārvietošanas vēstures un sarakstes par viņu turpmāko likteni dokumentos un dokumentu fragmentos, kā arī /pers. D/ Bēgļu kartotēkas uzskaites kartītē, neapliecina ne faktu, ka /pers. D/ bija bārenis, ne faktu, ka viņš kā bārenis bija ievietots bērnu namā.

Turklāt pat, ja pieņem, ka /pers. D/ laikā no 1940. gada 17. jūnija līdz 1944. gadam Latvijā bija kļuvis par bāreni un bija ievietots bērnu namā, minētais tāpat neapliecina, ka viņš bija Latvijas pilsonis atbilstoši Likuma par pavalstniecību 7. panta 2. piezīmē minētajam.

Saskaņā ar Latvijas valsts nepārtrauktības doktrīnu, lai gan Latvijas valsts 1940. gada 17. jūnijā zaudēja suverēno varu, Latvijas Republikas pilsoņu kopums saskaņā ar Likumu par pavalstniecību turpināja pastāvēt. Taču tas nenozīmē, ka Likuma par pavalstniecību normas okupācijas periodā būtu piemērojamas, neņemot vērā okupācijas režīmu ietekmi un sekas Latvijā. Pretējā gadījumā, kā to pamatoti norāda pārvalde, būtu jāsecina, ka visas personas, tātad arī tās, kuras ieradās Latvijā okupācijas laikā no citām PSRS teritorijām un kuras Latvijā bija kļuvušas par bāreņiem un Latvijā bija ievietotas bērnu namos, saskaņā ar Likuma par pavalstniecību 7. panta 2. piezīmi būtu uzskatāmas par Latvijas pilsoņiem un Latvijas valstij tādējādi būtu saistošas okupācijas režīmu veiktās darbības.

Ņemot vērā minēto, apgabaltiesas ieskatā pats par sevi fakts, ka pieteicēju priekštecis bija ievietots bērnu namā, nedod pamatu prezumēt, ka pieteicēju priekštecis bija Latvijas pilsonis, jo lietā nav gūts apstiprinājums tam, kad pieteicēju priekštecis kļuvis par bāreni un ka tas ir noticis līdz 1940. gada 17. jūnijam.

[11] Ievērojot, ka lietā nav konstatējams, ka pieteicēju priekštecis kā bārenis bija Latvijas pilsonis 1940. gada 17. jūnijā, nav nozīmes pieteicēju argumentam, ka arī pēc adopcijas pieteicēju priekštecis turpināja būt par Latvijas pilsoni.

Saskaņā ar Civillikuma 173. pantu adoptētais bērns un viņa pēcnācēji attiecībā pret adoptētāju un viņa radiniekiem iegūst laulībā dzimuša bērna tiesisko stāvokli kā personiskajās, tā mantiskajās attiecībās.

Adopcija ir tiesisks akts, ar kuru kāda persona pieņem citas personas bērnu par savu, un tā rada tādas pašas personiskās un mantiskās tiesības un pienākumus kā radniecība sakarā ar izcelšanos (sk. *Vēbers J. Latvijas Republikas Civillikuma komentāri: Ģimenes tiesības.- Rīga: Mans Īpašums, 2000, 124. lpp.*). Adopcija rada tādas pašas personiskās un mantiskās ģimenes u.c. civiltiesiskās un citas tiesības un pienākumus kā dabiskā (miesīgā, bioloģiskā) radniecība. Ar adopciju izbeidzas tiesiskās un arī faktiskās attiecības starp adoptēto bērnu un viņa miesīgajiem vecākiem un citiem radiniekiem pēc izcelšanās. Tādējādi adopcija ir tāds tiesisks akts, kam ir nozīme visās tiesību nozarēs (sk. *Vēbers J. Latvijas Republikas Civillikuma komentāri: Ģimenes tiesības.– Rīga: Mans Īpašums, 2000, 89. 1pp.*)

Apgabaltiesa konstatē, ka ASV Minesotas štata adopcijas procedūras 1951. gada 15. decembra rīkojumā (*lietas 46.–48. lapa; tulkojums 49.–50. lapa*) norādīts, ka /pers. D/ vecāki ir ASV pilsoņi /pers. E/ un /pers. F/, bērna vārds – /pers. D/. Minētais apliecina, ka ar adopcijas brīdi /pers. D/ attiecībā pret ASV pilsoņiem /pers. E/ un /pers. F/ un viņa radiniekiem ieguva laulībā dzimuša bērna tiesisko stāvokli kā personiskajās, tā mantiskajās attiecībās.

Tādējādi secināms, ka, pirmkārt, /pers. D/ vecāki ir ASV pilsoņi /pers. E/un /pers. F/, otrkārt, ievērojot *ius sanguinis* principu, ar adopcijas brīdi /pers. D/ ieguva ASV pilsoņu /pers. E/ un /pers. F/ laulībā dzimuša bērna tiesisko stāvokli, tai skaitā, ASV pilsonību.

Ņemot vērā, ka lietā nav konstatējams, ka pieteicēja /pers. A/ tēvam būtu bijusi Latvijas pilsonība, savukārt pēc adopcijas viņš ieguva ASV pilsonību, pieteicēja /pers. A/ dzimšanas brīdī viņa tēvs nebija Latvijas pilsonis.

[12] Apkopojot minēto, apgabaltiesa atzīst, ka nav pamata izdot labvēlīgu administratīvo aktu par pieteicēju reģistrēšanu par Latvijas pilsoņiem saskaņā ar Pilsonības likuma 2. panta pirmās daļas 2. punktu.

R e z o l u t ī v ā d a ļ a

Pamatojoties uz Administratīvā procesa likuma 307., 309. pantu un 329. panta pirmo daļu, Administratīvā apgabaltiesa

n o s p r i e d a

noraidīt /pers. A/, /pers. B/ un /pers. C/ pieteikumus par labvēlīgu administratīvo aktu izdošanu, ar kuriem pieteicēji tiktu reģistrēti par Latvijas pilsoņiem.

Spriedumu var pārsūdzēt Senāta Administratīvo lietu departamentā viena mēneša laikā no sprieduma sastādīšanas dienas, kasācijas sūdzību iesniedzot Administratīvajā apgabaltiesā.

Tiesnese referente

V. Zommere

Tiesneši

I. Amona

K. Berķis